

Izhaja — izvemših ponedeljek — vsak dan zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Dopisni naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcijska lista Edinosti. — Tisk tiskarne Edinost. — Naročnina znaša na mesec L 7.—, pol leta L 32.— in cel leto L 60.—. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov po 40 stot., osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi deseti in zavlačevalni po L 2.—. — Mali oglasi po 2) stot. beseda, najmanj pa L 2.—. — Oglasi naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefona uredništva in uprave 11-57.

Boj med strokovnimi organizacijami in kapitalom

Silni razvoj industrije po francosko-nemški vojni l. 1870 v srednji in zapadni Evropi je vzbudil razredno zavednost delavskih slojev. Socialna demokracija je v vseh deželah predstavljala politično orodje delavskih množic, a tudi mišljenje dobrega odstotka inteligence. Najbolje oporo pa so imele socialistične stranke v strokovno organiziranih skupinah delavcev različnih strok. Politične socialistične stranke pa so v svojem boju proti meščanskim strankam podpirale razredna stremjenja delavstva, ki je bilo organizirano v strokovnih organizacijah. Ta vzajemna zveza in medsebojna pomoč med političnimi in strokovnimi organizacijami je seveda koristila obema. Politične organizacije so seveda stremele za tem, da bi si pridobile veliko silo, ki jo predstavljajo strokovne organizacije; nasprotno pa so delavci v boju za gospodarsko zboljšanje svojega položaja zatekli k svojim političnim somišljenikom, ki so vsled skušali vtisniti vsakokratnemu velikemu gospodarskemu gibanju delavstva pečat političnega gibanja.

Vkljub temu pa so si strokovne organizacije znale ohraniti gotovo samoodlobo in neodvisnost napram socialističnim političnim strankam. Ta samostojnost se je pokazala navadno tedaj, ko je šlo za resnične gospodarske pridobitve. Razredni boj, ki se je v vojnih letih skoraj popolnoma polegel, se je po vojni pojavil z veliko silo skoraj v vseh deželah, in sicer v zelo ostrih oblikah. Stremenje delavskih množic po zboljšanju socialnega položaja je bilo tako silno, da je v mnogih krajih zavzelo politično smer. Razum se, da so socialistični voditelji, posebno v povojni dobi, mogli z uspehom dati temu razrednemu gibanju politični značaj. Brez korenitih socialnih in političnih izprememb da so vsa stremjenja proletarskih množic brezuspešna.

V revolucionarnih dneh jeseni l. 1918 so se polastili socialisti v Nemčiji in Avstriji vlade. Strokovne organizacije delavskih množic so bile glavna opora socialističnih strank in pozneje socialističnih vlad. V deželah, kjer so zagospodarile takozvane proletarske stranke, razredni boj kljub temu ni prenehal. Pod socialističnimi vladi v Avstriji in Nemčiji smo imeli tudi stavke, deloma naravnost velikanske stavke.

Sicer so pa skoraj v vseh evropskih državah dosegle strokovne organizacije svoje gospodarske zahteve; tako osemurni delavnik, socialno zavarovanje, zvišanje plač itd. Vselej boljše nevarnosti, ki je v prvih mesecih po svetovni vojni grozila zapadu, sta bila kapital in država prisiljena ugoditi delavskim zahtevam. Z neprestanimi stavkami so strokovne organizacije v tem boju posebnimi zahtevami. Kakor rečeno, so bile strokovne organizacije v tem boju posebno močne vsled revolucionarne propagande proletarskih politikov; drugi vzrok je tičal v tem, da je bilo povpraševanje po delavskih močeh še vedno zelo močno. Ko se je po prvem povojnem letu začela pojavljati industrijska kriza in z njo brezposelnost, je bilo takoj jasno, da bo ta splošna gospodarska kriza udarila tudi na delavstvo. Iz različnih vzrokov je proizvodnja silno nadkrotila konsum in velik kapital je v svojo samoobrambo ustavil nadprodukcijo. Kapitalisti so se zavedli, da je

brezposelnost eno najboljših orožij v boju proti delavskim zahtevam. Ta borba proti delavskim slojem, organiziranim v strokovnih organizacijah, se je začela najprej na Angleskem, to je tam, kjer so strokovne organizacije najstarejše, najsolidnejše in najmočnejše, kjer je razredna zavest delavcev najbolj razvita. Gibanje nasprotnega veka kapitalističnega tabora je imelo pred vsem za smoter znižanje proizvodnih stroškov, kar je mogoče doseči z znižanjem delavskih plač. Stavka rudarjev na Angleskem, ki traja že več kakor dva meseca, ima tu svoj izvor. Danes pa dohajajo vesti iz Angleske, da se pripravljajo še splošna stavka kovinarjev, ki se upirajo zahtevam svojih gospodarjev, ki hočejo znižati plače. Sprva so bile strokovne organizacije v tem boju skrajno nepopustljive, toda danes so načelno pristale na znižanje; le v kakem obsegu, naj se izvrši to znižanje, to je še vprašanje pogajanj, to je edina sporna točka. Ta spor je torej izgubil načelni smoter, strokovne organizacije so s tem doživele poraz, ki je politične važnosti.

Splošna svetovna gospodarska kriza se tudi v Italiji vsak dan ostreje pojavlja. Brezposelnost narašča, cena delovne moči pada, poleg tega pa je doživela socialistična stranka, ki je politična voditeljica nekaterih važnih strokovnih organizacij, v zadnjih mesecih take udarce, da imajo tudi v Italiji nasprotniki strokovnih organizacij ugodno stališče v boju proti delavskim zahtevam. Po septembrski zasedbi kovinarskih tvornic (lanskega leta) so doživeli strokovne organizacije silen poraz, ki je bil tedaj še zgolj političnega pomena. Pač pa je bilo jasno že tedaj, da pride kmalu čas, ko se bodo morale boriti strokovne organizacije tudi za ohranitev gospodarskih pridobitev. In danes se nahajajo italijanske delavske strokovne organizacije v težkem boju s kapitalom, ki hoče izrabiti sedanjí položaj v svojo okrepitve. Brezposelnost doma in v inozemstvu pa tudi politični položaj v deželi je oslabil odprno in napadalno silo delavstva, ki mora korak za korakom odstopati teren močnejšemu nasprotniku.

Imeli smo slučaj v turinskih tvornicah, kjer so prizorili delavci stavko in pri tem pogoreli. Industrialci so dali to pot zasesti tvornice po vojaštvu ter jimirno čakali, da so šli delavci spokorniti v delavnice, ne da bi dosegli to, za kar so stankali. Kako je začela in kakšen konec je vzela zadnja stavka državnih uslužbencev, smo videli. Energične odredbe vlade so to pot tako zalegle, da je stavka končala s popolnim porazom stavkajočih. In o misliti moramo, da je to sloj, ki pripada meščanskim krogom. Stavka je bila zgolj gospodarska, kar so prav posebno poudarjali stavkajoči; toda vse skupaj ni nič pomagalo. Država je tu zmagala proti strokovni organizaciji razmeroma lahko.

Ker ni upanja, da bi se gospodarska kriza, katere izraz je v prvi vrsti brezposelnost, v doglednem času zboljšala, zato bomo še priča podobnim bojem med strokovnimi organizacijami in kapitalom, oziroma državo. Na kakšne nove pridobitve pač strokovne organizacije ne bodo mogli misliti. V glavnem bodo vodili boj v obrambo dosežanih pridobitev, kar pa bo zelo težko.

Jugoslavija

DR. TRUMBIC ZA EDINSTVO NARODA

Na prošlavi 300letnice Petra Zrinjskega v Zagrebu je imel dr. Trumbić znameniti govor, ki ga je zaključil z naslednjimi izjavami:

Naš zemljepisni položaj je sijajen. Toda ravno v tem tiči naša katastrofa nevarnost. Opiramo se na Donav in jadransko morje, braniti moramo položaje, ob katero se zavedajo interesi močnih svetovnih narodov. Ako ne razvijemo v narodu vseh sil, ki jih more dati napreden, kulturne in sodobne gospodarstveni razvoj, riskiramo, da postanemo vazalni tuja, tudi če ostanemo formalno neodvisni.

Ne pozabimo, da smo v srednjem veku ustanovili svoje neodvisne države: Slovenci najprej, za njimi Hrvti in za temi Srbi. Ali te države niso bile dovolj močne, da bi mogle trajno kljubovati drugim narodom. Zato so imele naše države kratek obstanek.

Ne verujem, da bi se mogle na našem ozemlju vzdrževati male državne tvorbe: slovenska, hrvaška in srbska. Naša zemlja ni Skandinavija, na naši zemlji leži križišča svetovnih poti, do čim leži Skandinavija na periferiji Evrope, v sosedstvu severnega tečaja.

Na Balkanu zavzema danes Jugoslavija glavno mesto. Treba pa je, da postane tudi privlačna točka. Privlačno moč pa bo imela Jugoslavija takrat, ko se razvije v kulturno enoto. Naša naloga je, da to dosežemo, ne z orožjem, temveč z uma svitlim mečem. Danes pa take ideje ne najdemo med

po katerem so naši najboljši sinovi hrepenci štiri stoletja. Tekmovanje je boj proti izkoriščevanju, je z eno besedo boj za notranjo osvoboditev naroda.

Srbstvo, hrvatstvo in slovenstvo so nehali biti vsak cilj sebi. Hegemonistične tendence so nespametni poskusi, ki izživajo razdor in ogrožajo državo. Duševnost, ki je posledica preteklosti, se ne da in ne sme nasilno udušiti. Treba je spoštovati narodno dušo, tudi kadar se izraža v srbstvu, hrvatstvu in slovenstvu. Ne razdirati, zidati moramo, ustvariti moramo jugoslovenstvo, da postanemo iz etniškega konglomerata, kar smo še danes, jugoslovenski narod kot moralna in politična enota.

Kadi nerazumevanja novih časov trpimo še danes. Namesto da bi se plemejski in verski spori ublažili, se iztlačijo. Drugi narodi so skozi desetletja prelivali kri v verskih borbah. Zahvalimo Boga, da nas je obvaroval te borbe. Verski boji so bili Jugoslovenom prihranjeni, ker so strpljiv narod. Vse spore med našim ljudstvom povzročajo nezavedno razumništvo.

Zelim, da bi dalo hrvatstvo svoj prispvek tej državi. To je njegova pravica in njegova dolžnost. Ni je moči, ki bi ga mogla od tega odvrti, ako zavedno zastopa interese vsega naroda in države. Zastavim vso moč, da ustvarimo v naši državi kulturno življenje. Sicer ne moremo postati narodna država v višjem smislu besede, marveč ostanemo konglomerat, podoben bivši Avstro-Ogrski.

Proslavljajoč spomin bana Petra Zrinjskega je vskliknil govornik: Ne pozabimo zaobljube, ki smo mu jo dolžni! A ta je: da ne dopustimo tuju, da bi zavladal nad našim narodom!

Nemci v Jugoslaviji — Brzjoavka nemške kulturne zveze regentu Aleksandru

ZAGREB, 17. Pred enim letom se je ustanovila v Novem Sadu »Nemška kulturna zveza«, kateri je namen, združiti kulturno vse Nemce v Jugoslaviji, toda tako, da se bodo njihove kulturne in gospodarske koristi streljale z državnimi koristmi. To se je posebno poudarjalo na zborovanju te zveze, ki se je vršilo prve dni tega meseca v banatski vasi Karlovo Selo. Zborovanja se je udeležilo kakih 2000 oseb. Pred otvoritvijo zborovanja je bila prečitana pozdravna brzjoavka »Matice Srbske«, ki je bila sprejeta z burnim odobravanjem. O tendencah zveze je govoril dr. Grassl, ki je rekel med drugim: »V svečani uri smo obljubili, da bomo sledili geslu »zvest državi in narodu«, da bomo služili državi, v kateri bomo poizkušali podrediti vse naše delovanje občemu blagru. Ni res, da imamo separatistične cilje. Ni naš cilj ločitev od države, temveč združitev s celoto, katere živ del se čutimo. In ker je naše prepričanje, da more celota napredovati, če se njeni člani ohranijo zdravi in sposobni za delo, smatramo, da ne bomo služili samo naši državi, če se, po zahtevah časa, trudimo, ohraniti in izpopolniti naš nemški značaj. Z globoko hvaležnostjo smo uvideli, da so se izrazila ta načela ne samo v prestolnem govoru, temveč tudi drugače in zato čutimo srčno potrebo, da izrazimo Najvišjemu mestu v naši domovini našo neprelomljivo zvestobo.« Govornik je nato prečital brzjoavko, naslovljeno na regenta Aleksandra, v kateri se poudarja zvestoba jugoslovenskih Nemcev.

Dr. Grassl je v nadaljnjem govoru poročal o delovanju nemške kulturne zveze: Zveza obstoji iz 97 krajevnih organizacij. V Voivodini, kjer so organizirane vse nemške vasi, je 89 organizacij, drugih 8 je v Slavoniji. Organizacijsko delovanje se bo razširilo na Slavonijo, Bosno in Slovenijo. V Voivodini imajo Nemci precejšnje število srednjih in meščanskih šol in upajo, da bo otvorenih še nekoliko. Vlada gre Nemcem v vsakem oziru na roko in podpira na vse načine njihova kulturna stremjenja. Pred zaključkom zborovanja je govoril inženir Reinhold Högen, ki je pozval prisotne, naj bodo zvesti jugoslovenski državi, katere je dala Nemcem svobodo, o kateri niso smeli pod Madžari niti sanjati.

Reka

Vprašanje baroške luke — Trumbićeva interpelacija

BELGRAD, 17. Vest o sklenjenem sporazumu med Jugoslavijo in Italijo glede 99letnega skupnega upravljanja reške in baroške luke je vzbudila velik odpor v večini jugoslovenske javnosti. Brezštevilne protestne brzjoavke so bile poslane vladi z vseh strani Jugoslavije. Posebno oster protest je poslala reška Jugoslovenska stranka, ki ima zaradi italijanskega terorja na Reki svoj sedež v Zagrebu.

Tudi bivši minister vnanjih stvari dr. Trumbić, ki je podpisal rapalsko pogodbo, je naslovil na ministrskega predsednika interpelacijo glede zadnjih vesti o rešitvi vprašanja baroške luke. V interpelaciji opozarja Trumbić na slab vtisek, ki ga je naredila ta vest na jugoslovensko javnost in poudarja, da se vprašanje eventualnega sporazuma glede reške in sušaške luke ne sme nikakoli rešiti z vprašanjem izprašitve

Jugoslaviji prisojenega ozemlja, ki se mora brezpogojno izvršiti. Istotako se ne sme te jugoslovenska ne italijanska vlada vtikati v notranje vprašanje svobodne reške države, ker sta zajamčili Reki z rapalsko pogodbo popolno svobodo. Trumbić se obrača na ministrskega predsednika z vprašanjem, ali se je že dosegel sporazum glede izkoriščanja obih luk, ali se je tozadevna pogodba že podpisala, ali se mora ta pogodba objaviti in ali — če je že bila podpisana — se bo predložila narodni skupščini.

REKA, 17. »Vedetta d'Italia« objavlja z ozirom na vest o sklenitvi sporazuma med Jugoslavijo in Italijo glede sušaške in reške luke, kateri bi upravljal skozi 99 let italijansko-jugoslovensko-reški konsorcij, članek, v katerem pravi:

»Danes, po tolikem brezuspešnem iskanju luči in svetlobe, vemo, kaj je ta konsorcij in kaj je ta sporazum; in povedali bomo to:«

Visoki komisar je poslan sem, priznavamo, z nalogo, da poizkusi sestaviti vlado. Vlada bi mogla biti koalicijska ali pa sestavljena iz večine, ki se smatra za izvoljeno z dne 24. aprila. Dobro. Ta ali ona vlada bi morala prevzeti odgovornost za odločno rešitev vprašanju obnovitve: menjave denarja, vzpostavitev trgovskega prometa itd.

Glede prvega vprašanja je sporazum lahek, če ne bo italijanski vladi manjkalo dobre volje; toda glede drugega vprašanja je stvar bolj zapletena, ker je tukaj konsorcij. Kaj je ta konsorcij? Evo kratek odgovor in Rečant naj pazno poslušajo: ta ali ona vlada, ki bi se nameravala sestaviti, bi morala podpisati dogovor o italijansko-reško-jugoslovenskem konsorciju, ki stavlja kot pogoj, zahtevan od Jugoslovenov, odstopitev luke Baroš in Delte Jugoslavije.

Čehoslovaška

»Slovaška narodna republika«

PRAGA, 18. V začetku tega meseca je bila v Krakovu proglašena »slovaška narodna republika«. To republiko sta proglasila neki Unger in neki Jehlička. Njihovo početje pa ni našlo na Slovaškem nikakega odobravanja, kajti na zboru zveze slovaških poslancev so se vse stranke izjavile proti imenovanima agitatorjema. Tej izjavi se je pridružila tudi slovaška ljudska stranka, ki je bila za avtonomijo Slovaške. Čehoslovaški listi niso posvetili proglasitvi »slovaške republike« nobene pažnje, dočim objavljajo slovaški listi dolge življenjepise Ungerja in Jehličke, o katerih dokazujejo, da sta plačana od Madžarov, pravzaprav od »Zveze za celokupnost bivšega ogrskega kraljestva«.

Poljska vlada je odredila proti tej agitaciji primerne ukrepe. Poljski zastopnik v Pragi Malčevski je bil včeraj v ministrstvu za zunanje zadeve in je izjavil, da smatra poljska vlada ta poskus za otročarijo, ki je za Čehoslovaško brez pomena. Kljub temu je poljska vlada odredila strogo preiskavo in krivci se bodo kaznovali vsled zlorabe pribežališča.

Čehoslovaški sindikati in socialna vprašanja

PRAGA, 18. Čehoslovaške in nemške delavske zveze so imele skupno konferenco, katere se je izrekla za svobodno trgovino na mednarodni podlagi in da država nadzoruje cene. Delavske zveze zahtevajo socializacijo proizvodnih sredstev, predvsem rudnikov in zemlje. Zakonski načrt o tvorniških svetih naj se sprejme. Davki naj se prav razdelijo, da ne bodo konsumenti preveč odškodovani.

Odnosji med Čehoslovaško in Poljsko

PRAGA, 18. Varšavski list »Rzecz Pospolita« objavlja pogovor z ministrskim predsednikom Witoszem. Witosz je rekel, da je za to, da se s Čehoslovaško obnovijo prijateljski odnosji in da se odstranijo vse ovire, ki so na poti sklenitvi trgovske pogodbe med obema državama.

Nemške ladje za Čehoslovaško

PRAGA, 18. Mednarodni razsodnik Hinnes, ki mu je bilo poverjeno, da razdeli nemško brodovje na Vltavi, je prisodil Čehoslovaški 223.300 ton vlačilk in 17.720 ton bark.

Rabindranath Tagore v Pragi

PRAGA, 18. Danes se pričakuje v Pragi svetovno znani pesnik Rabindranath Tagore. V Pragi bo imel govor. Jutri v nedeljo se bo zopet povrnil v Pariz, odkoder bo odpotoval v svojo domovino (Indijo).

Italija

Giolitti pravi, da se bo naredil konec nasiljem...

RIM, 18. Včeraj je sprejel ministrski predsednik socialistično komisijo, ki je protestirala proti fašistovskim nasiljem nad socialističnimi organizacijami, osebami in imetjem, nasiljem, ki postajajo vsa dan hujša in bolj številna.

Giolitti je izjavil, da vztraja na stališču, da se mora ohraniti javni red in nastopiti proti nasilju, naj prihaja od katerekoli strani. Vlada da je nadstran

karska v tem oziru in da bo poslala vsem prefektom in kraljevini navodila glede ohranitve javnega reda.

Krvavi spopadi med fašisti in komunisti v Benetkah

BENETKE, 18. Včeraj je prišlo do novih, krvavih spopadov med fašisti in komunisti. Ko so se vračale delavske organizacije z glasbami in zastavami od pogreba nekoga delavca, žrtve zadnjih spopadov s fašisti, jih je napadla skupina kakih 100 oboježenih fašistov. Fašisti so se polastili rdeče zastave in prisilili precejšnje število socialistov, da so morali korakati za svojo glasbo, katere je morala igrati fašistovske himne. Pozneje je morala komunistična glasba slediti fašistom na Lido in jim tam igrati njihove himne. Na povratku je prišlo do hudega spopada med fašisti in komunisti v ulici Garibaldi. Padlo je tudi nekoliko bomb. Tekom spopada je bilo veliko oseb ranjenih, dve pa ubiti. Ponoči so fašisti razdejali dve kavarni, kamor zahaja po večini delavstvo, in — baje po pomoti — stanovanje neke vdove. V mestu vlada veliko ogorčenje proti oblastim, ki ne kažejo nikakršno volje, da bi naredile konec spopadam, ki se ponavljajo že nekoliko dni.

Fašisti proti francoskemu pisatelju

RIM, 18. Snoči se je predstavljala v gledališču »Argentina« komedija »Oblegana hiša«, katere rektor je francoski pisatelj Frandaie. Med drugim in tretjim dejanjem je vdrila v gledališče skupina fašistov, ki so preprečili nadaljnjo predstavo, češ Frandaie je napisal pred kratkim neko drugo, Italijanom sovražno dramo, vsled česar bodo fašisti preprečili predstavo kakršnegasibodi njegovega dela v Italiji.

Bekir beg v Rimu

RIM, 18. Danes ob 10'30 je prispel semkaj iz Barija bivši turški minister za zunanje zadeve Bekir Sami beg.

Avstrija

Italija proti priključitvi Avstrije k Nemčiji — Izjave markiza Della Torretta

DUNAJ, 18. Italijanski zastopnik na Dunaju markiz Della Torretta je izjavil nekemu sotrudniku lista »Wiener Allgemeine Zeitung«, da je nevarnost, da bo Avstrija vsled gibanja za priključitev k Nemčiji zopet postala izhodišče novih nevarnosti. Italijanska vlada in italijansko javno mnenje sta nasprotni priključitvi, ker je škodljiva evropskemu miru. Italija bo storila vse, da se to prepreči. Italija se bo odpovedala svojim tirjatvam samo v prilog neodvisni Avstriji, katere finance so v slabem položaju, a ne tudi v prilog Avstriji, ki se hoče priključiti k Nemčiji, zakaj Nemčija je v stanu plačati.

Gornja Šlezija

Nova taktika medzvezniške komisije

OPPEL, 17. Medzvezniška komisija je obvestila Nemce, da bo v slučaju, da se eden ali drugi ne umakne strogo po navodilih medzvezniške komisije, dala tistemu, ki bo navodila izvršil, dovoljenje, da zopet zasede položaje, ki jih je imel v svojih rokah.

Angleži za mejo po načrtu grofa Sforze

LONDON, 18. »Daily Telegraph« je objavil dolg članek o zadržanju grofa Sforze v vprašanju Gornje Šlezije. List pravi, da je stališče grofa Sforze edino, ki nudi za končno rešitev tega zamotnega vprašanja resno juristično, gospodarsko in pravno podlago.

Vstaši prisilno mobilizirajo in pobirajo davke

OPPEL, 18. Nemška stranka in delavske zveze v Gornji Šleziji so poslali medzvezniški komisiji spomenico, v kateri naznanjajo, da vršijo vstaši prisilno mobilizacijo in da pobirajo davke. Spomenica zahteva, naj se nemudoma kaj ukrene za varstvo prebivalstva.

Poljski vstaši ujeli poveljnika angleške policije

BERLIN, 18. Listi javljajo, da je šel major Keating, poveljnik angleške policije, v neki kraj, o katerem je že bilo javljeno, da so ga vstaši izpraznili. Poljski so ga aretirali in so ga izpustili šele po dolgih pogajanjih. Major Keating je ugotovil, da so občinski stražniki v dotičnem okraju preoblečeni poljski vstaši. V taborišču v Neukermu je zaprtih kakih 2000 Nemcev od 16. 6. leta. V taborišču sta izbruhnila legar in griza.

Nemčija

Rathenau o svojem sestanku z Loucheurjem

BERLIN, 17. V reparacijski komisiji državnega gospodarskega odbora je Rathenau razlagal vprašanje obnovitve razdejanih krajev. Naglašal je, da onstran meje dobro razumejo, da ni sedanjí položaj nikakor razveseljiv. Boni ki jih ima Francija, so zgubili precej veljave in na mednarodnem denarnem trgu ni nobenega navdušenja za bone ki so bili izdani v položaju, kateri je vsled ovir, ki se stavijo na pot nemški zunanji trgovini, popolnoma nestalen. Veliko del, ki bi jih bili napravili nemški delavci, je že končan. Minister je da

lje rekel, da francoski zakon o obnovitvi ne predvideva velikopoteznih podjetij, temveč le posamična dela, tako da nemško delo ne bo prihajalo v velikem obsegu. O sestanku v Wiesbadenu je rekel, da je javno mnenje v Franciji in tudi v drugih državah še vedno rajši za politiko, kakor za stvarno delo. Rathenau je naglasil, da je minister Loucheur, ki se je prišel osebno pogajati v Wiesbaden, postal zares zelo politično. Kljub temu pa je v Franciji mnogo ljudi, ki ne odobravajo tega njegovega koraka. Rathenau je povedal, da je Loucheur popolnoma stvarno branil koristi svoje dežele. Ob koncu je izjavil, da delo za obnovitev ni še določeno.

Francija

Zbornica odklonila interpelacijo komunistov o dogodkih v Mali Aziji

PARIZ, 17. Komunistični poslanec Cachin je vložil dne 14. t. m. pri predsedniku poslanske zbornice sledečo interpelacijo: Smatram za svojo dolžnost vprašati vlado pojasnila o dogodkih na bližnjem vzhodu. Grški kralj se je s pomočjo angleške diplomacije podal v vojno proti Turkom. Stopil bi na čelo armadi, ki šteje nad 200.000 mož. Medtem ko grško brodogradnja obdeluje turško obalo ob Črnem morju, se pripravljajo Konstantinove čete na suhem za novo ofenzivo. Na drugi strani pa je bila ena eskadra angleškega brodogradnja obdelana, da pojde v Carigrad, kamor ima priti že v sredo 15. t. m. Ta eskadra je sestavljena iz dveh oklopnih, dveh torpedolovk in enega prevoza čet. Kakšno vlogo ima Francija, zaveznica Anglije, v tej vojni pustolovščini, ki se pripravljajo pred našimi očmi. Kakšen vpliv bo imela ta pustolovščina na francosko fronto v Ciliciji? Kakšno misijo je vlada poverila Franklinu Bouillonu, ki je sedaj v Angori? Kakšna je usoda tisočev francoskih ujetnikov, ki so že leto dni zaprti po taboriščih v Anatoliji? Z eno besedo: Kakšne so smernice francoske politike na bližnjem vzhodu?

Danes je zbornica glasovala, ali naj se o gornji interpelaciji razpravlja ali ne. Interpelacija je bila odklonjena s 427 glasovi proti 116. Ministrski predsednik Briand je izjavil, da bi bila vsaka razprava o tem predmetu prezdognja in obenem škodljiva. Francoska vlada nima namena lahkomišelnosti zavajati državo v pustolovščine — je dodal Briand — in nič ne bo moglo izpremeniti politike, ki si jo je vlada začrtala. Z nekoliko potrpežljivega in pametnega dela se bo vzhod zopet pomiril in stoletni francoski interesi bodo rešeni.

Vrhovni svet — Japonska zahteva, naj se reši vprašanje otoka Japa

PARIZ, 18. G. Dakuna je zahteval v vrh. svetu, naj skuša doseči z Zedinjenimi držav. sporazum, glede mandatov, da bo svet Zveze narodov v stanu o tej zadevi kaj skleniti, preden se sestane prihodnji občni zbor Zveze narodov. G. Dakuna je dostavil, da bi bilo treba nekaj ukreniti, da se prebivalstvo spornih krajev zagotovi primeren položaj, ako bi ne bilo mogoče doseči končnega sporazuma.

Glasom zanesljivih poročil vstraja japonska vlada trdno na stališču, da pripada njej mandatna pravica do otoka Japa in do nekaterih otokov na Tihem oceanu. Pri tem se Japonska sklicuje na tozadevne določbe versailleske mirovne pogodbe in ne bo privolila, da bi se ti otoki proglasili za mednarodne ker bi kaj takega nasprotovale mirovni pogodbi sami. Vendar pa bi bila Japonska pripravljena prepustiti Zedinjenim državam izključno nadzorovanje nad ameriškim kabljem, ki gre skozi Jap in veže Manado in Guam.

Francoskinje hočejo volilno pravico

PARIZ, 17. Ministrski predsednik Briand je sprejel včeraj odposlanstvo Francoske zveze za žensko volilno pravico in ženske zveze. Odposlanstvo sta spremljala senator Louis Martin in poslanec Justin Godard, ki je predsednik parlamentarne zveze za pravice ženske. Odposlanstvo je prosilo ministrskega predsednika, naj se zavzame, da bi načrt zakona o ženski volilni pravici, ki ga je zbornica že sprejela, prišel čim prej tudi pred senat. Ministrski pred-

sednik Briand je obljubil, da bo to vprašanje predložil ministrskemu svetu in senatorski komisiji. Briand je pristal ženske volilne pravice, kakor je dokazal ob času razprave v zbornici, kjer je zagovarjal zakonski načrt.

Belgija

Belgija nezadovoljna z nemškim postopanjem proti vojnim zločincem

BRUSELJ, 17. Belgijski pravosodni minister je predložil poročilo belgijskih odposlancev pri sodišču v Lipskem, katero je vodilo obravnave proti vojnim zločincem. Poročilo pravi, da je razsodba tega sodišča glede nemških grozovitosti v Gramontu pravo zanikanje pravice. Belgijski minister za zunanje zadeve je brzojavno protestiral pri nemški vladi. Belgijska vlada — je rekel minister — se bo sporazumela z zavezniki, da se zagotovi izvršitev čl. 226 in naslednjih členov versailleske mirovne pogodbe.

Anglija

Fenijanci v Londonu

LONDON, 17. Fenijanci so zažgali več stražarnic na raznih točkah železniške mreže v londonskih predmestjih in so tudi pokvarili razne važne priprave na progih. Kakih deset oseb je bilo aretiranih.

Azija

Proglas Kemal paše — »Egipt in Indija bosta postala popolnoma neodvisna«

CARIGRAD, 17. Prelom med Anglijo in svobodno Turčijo, t. j. tistim njenim delom, ki se nahaja pod oblastjo angleške vlade, je popoln in nepopravljiv. Mustafa Kemal, ki je duša turškega odpora, je sicer izpustil vse angleške vojne ujetnike, toda istočasno je izdal proglas na turški narod, iz katerega je jasno razvidna protiangliška in obenem vse mohamedanska smer politike angleške vlade. »Mi se absolutno nočemo pogajati z Anglijo« pravi Kemal paša dobesedno v svojem proglasu. »Naše vojaške operacije bodo imele takšen odmev, da jim bo sledila osvoboditev vsega mohamedanskega sveta. Egipt in Indija bosta postala popolnoma neodvisna«. V nadaljevanju je posebno važno mesto, ki se nanaša na carigradske vlado in na odnose med njo in angleško vlado. »Nobena sprava ne bo mogoča — pravi proglas — med Angoro in sultanom, dokler ne prizna narodne skupščine, ki edina predstavlja Turško in ves mohamedanski svet«.

Vest, da je Turška odklonila rusko pomoč, se ne potrjuje. Ruske srednje straže, ki štejejo dve diviziji pehote, več baterij gorskega topništva in nekoliko polkov kozakov, so se že približale Trapezuntu. Za njimi koraka baj. vsa II. armada ruske vojske.

Ruske čete se bodo borile na smirski fronti

PARIZ, 18. »Excelsior« poroča iz Revlja: Iz Moskve javljajo, da gredo prednje straže čet, ki jih je ruska vlada poslala v Malo Azijo na pomoč Turkom, proti Angori.

Grška

Grška ofenziva ni odgodena

ATENE, 17. »Nea Himer« javlja, da so glasovi, češ da je grška ofenziva v Mali Aziji odgodena, popolnoma neresnični. Grška ofenziva je nepreklicno določena in se bo začela na dan, ki ga je določil grški glavni stan in ki ni več bogve kako daleč.

Rusija

Sovjetska vlada in vračanje bivših Vrangellovih vojakov

ZENEVA, 18. Mednarodna pisarnica Rdečega križa je prejela od sovjetske vlade brzojavko, v kateri ruska vlada protestira proti načinu vračanja bivših Vrangellovih vojakov v sovjetsko Rusijo. Ruska vlada pravi, da prihaja med temi vojaki v Rusijo mnogo ljudi, ki so v zvezi s protirevolucionarnimi organizacijami v inozemstvu. Od sedaj dalje se bo vsaka ladja, ki pripelje v Rusijo bivše Vrangellove vojske brez posebnega dovoljenja s strani sovjetske vlade, smatrala za sovražno ladjo. Osebe, ki se želijo povrniti v Rusijo, morajo vložiti

potem države, v kateri živijo, posebno prošnjo na sovjetsko vlado in dati potrebne dokaze, da se prepreči vsako zvezo s protirevolucionarnimi organizacijami. Neka druga brezčistična brzojavka iz Moskve naglašja, da ni bila proglajena splošna amnestija v prilogi bivšim vojakom, častnikom in kozakom Vrangellove armade.

Rusija naročuje vojni material

REVELJ, 17. Komisarjat za vojno, kateremu načeljuje Trocki, se bavi z načrtom za izpolnitev državnih zalog vojnega materiala potom naročil v inozemstvu. Krasin pa je obvestil sovjetsko vlado, da prihaja ruski trgovski misijci v Londonu veliko ponudb za nabavo vojnega materiala. Pri obnovitvi vojnih zalog bo angleško-ruska trgovska pogodba Rusiji mnogo koristila, ker dovoljuje uvoz in tranzit vsakršnega vojnega materiala razen nekaterih predmetov, ki se ne smejo izvažati v nobeno deželo.

Preporod sovjetske Rusije.

BERLIN, 17. »Golos Rossiji«, ruski list, ki izhaja v Berlinu, objavlja tole zanimivo vest svoja revulskega poročevalca: »Dne 28. maja je sklical Rikov v Moskvo zaseben sestanek specialistov v tekstilni in laneni industriji. Tega sestanka so se udeležili bivši ravnatelji tvornic v industrijskem delu Moskve in Ivanovnega Voznesjenka. Med sejo je prišel tudi Lenin, ki je izjavil prisotnim: Gospod! Slučajno sem doznal, da se vrši neka konferenca pri mojem prijatelju Rikovem. Po Moskvi se širijo nasprotujoči si glasovi o vzpostavitvi zasebne industrije in o domnevnem negativnem vedenju ljudskih komisarjev v tem vprašanju. Medtem vam oni ne samo niso svopražni, temveč vas prosijo, da jim pridete v pomoč pri obnavljanju narodne industrije, katero so uničili meščanska vojna in dejanja neodgovornih oseb, katere je, žal, treba iskati v komunistični stranki«.

Res je, da so bili med nami teoretiki, ki so bili zelo daleč od realnega življenja in ki so bili vajeni z enim udarcem sekire presekat vse gordijske vozle.

Idealisti se večinoma ne znajo prilagoditi zahtevam življenja in to dejstvo je spravilo našo industrijo v pogubo. Sedaj so videli, da so se varali in popuščaj. Meni, ki sem predmet preziranja za vse nekomuniste, je poverjena naloga, da vzpostavim sodelovanje z vami«.

Prva tuja ladja po 7 letih v Petrogradu.

HELSINGFORS, 17. »Krasnaja Gazeta« javlja, da je 27. aprila priplul iz Anglije pod nizozemsko zastavo parnik »Aleksander Poldien«, poln haring. List pravi, da je to prvi tuji parnik, ki je priplul v Petrograd po 7 letih. Nasproti mu je plul ruski parnik »Ruslan«, ki ga je spremlil v petrogradsko luko.

Politične vesti

Izjave naših poslancev v Rimu in »Piccolo«.

G. Rino Alessio je objavil v včeršnjem »Piccolo della Sera« komentar k izjavam naših poslancev v Rimu v pogovoru s časnikiarjem G. Amicucijem. V uvodu k temu pogovoru, ki smo ga pred par dnevi objavili, smo naglašali, da ne jamčimo za avtentičnost izjav, pripisanih našim poslancom. Storili smo to iz previdnosti. Čeravno smo prepričani, da je G. Amicucci skušal povsem točno posneti posamezne izjave, je vendar mogoče, da je v dobri veri nekatere misli netočno povedal. Zaradi tega posnemamo tudi danes nekatere točke komentarja g. Rina Alessija k izjavam naših poslancev brez našega komentarja, oziroma odgovora, ki bi bil v tem slučaju zelo potreben. — Če bi poslanec Šček ne nosil, vsaj v duhu, duhovniške obleke — pravi gosp. Alessio — bi brez dvoma pripadal juljski komunistični stranki, ker ima z njo skupno ne samo mržnjo proti kapitalizmu, kot glavnemu krivcu vojne, temveč tudi neko vrsto antinacionalističnega besnila, ki je v mnogih slučajih — in to je eden teh slučajev — večinoma ena oblika slovenskega nacionalističnega besnila proti italijanstvu juljske pokrajine. Na podlagi te predpostavke smatra g. Alessio za upravičeno mnenje, da ne gre za načelno navzkrižje med jugoslovenskimi poslanci, temveč za politično preoblačilo, s katerim hočejo politiki »Edinosti« spraviti pod svoj vpliv vse svoje sonarodnjake. Zato imajo izjave duhovnika Ščka in odv. Wilfana, čeravno navidezno v nekaterih točkah različne, isti cilj vseh Slovanov, to je povedati, poudariti in javno upravičiti odpor proti novemu režimu, zanikanje priznanja zgodovinskih sklepov v Rapallu in svojo nepomirljivost, sedanjo in bodočo, z italijanskimi ustanovami. Pisatelj komentarja smatra, da bodo jugoslovenski poslanci vedno eksponenti državnih koristi, ki se protivijo italijanskim državnim koristim, in jim zamerja, da se postavljajo s svojim odporom proti rapalski pogodbi nehoti ob strani kragajevskih nacionalistov, ki so tudi, čeravno v drugakšnega stališča, proti rapalski pogodbi, češ s tem ne sodelujejo pri ustvarjanju miru na Primorskem. Ne verjame iskrenosti Ščekovega

odpora proti vojni in podtika Wilfanovi zahtevi po ustanovitvi posebnih polkov za jugoslovenske vojske namen širjenja propagande za dezertiranje v masah v slučaju vojne. Trditve, da je tržaški emporij »nujno potreben most gospodarskemu življenju slovenskega naroda« smatra g. Alessio kot znak, da poslanci Jugoslovenske narodne stranke niso Jugoslovenijci! temveč samo Slovenci, češ oni zahtevajo izhodišče na morje za Slovence ki ga nimajo, dočim bi se morali kot Jugosloveni zadovoljiti, da je dala rapalska pogodba jugoslovenskemu narodu kot takemu dovolj izhodišče na morje v Dalmaciji. V nadaljnem izjavljanju zamerja g. Alessio jugoslovskim poslancem, da nastopajo proti rapalski pogodbi, katere celotna izvršitev je v interesu Italije in Jugoslavije, ki se morate z gospodarskega stališča na vsak način sporazuneti, in poudarja, da bi morala bolj Jugoslavija nego Italija videti nevarnost političnega vedenja Slovanov, novih italijanskih državljanov in predvsem njihovih političnih voditeljev, ker Italija ne more dovoliti bolj ali manj zavratne ustvaritve male Jugoslavije v svoji hiši. »Piccolo« zaključuje: »Italija je enonarodna država in nima torej reševati nobenih narodnih vprašanj, ki niso italijanska. Slovanski poslanci, ki prihajajo v Rim z istim načinom mišljenja, kakor so hodili na Dunaj, ne upoštevajoč razlike v daljavi in zgodovini, prihajajo preporno. Zato jih ne bo zadosti, da bi prepričali spojitve vseh onih krajev, ki segajo do grebenov Juljskih Alp z zdravno italijansko, čeravno jo bodo morda mogli zavleči, to je: ne bodo mogli prepričati rešitve vprašanja, ki spada v državi, kakor je naša, v notranjo politiko...«

Z našim poslancom Wilfanom je imel pogovor tudi poročevalec rimskega lista »Messaggero«, ki pravi, da mu je izjavil, da se namerava jugoslovenski poslanci aktivno udeležiti vseh razprav v zbornici. »Uradniško vprašanje na primer — je dejal Wilfan, kakor javlja poročevalec — bi se nas moglo tikati in bo predmet našega proučevanja. Dobil sem zakonik načrt in pospremenjeno poročilo ter ga nameravam proučiti. Mi moramo Italijanom pojasniti, kakšen je bil naš politično-upravni režim, razpršiti nesporazumjenja, ki bi jim moglo biti v povod naše vedenje, in sodelovati pri ohranitvi dobrih prijateljskih odnosov. Spoznati bomo morali tudi psihologijo italijanskega naroda, ki nam je, seveda, nekoliko tuja.«

Glede svojih vtiskov je dejal Wilfan, da je nudila italijanska zbornica njemu in njegovim tovarišem popolnoma novo prizer, ker niso bili navajeni burnih manifestacij. Poslanec Wilfan je zelo hvalil govor predsednika De Nicole in se je tudi simpatično izrazil o g. Giolittiju, od katerega je bil sprejet te dni. — Tako »Messaggero«.

Passigli glavni urednik milanskega »Avantija«. Včerajšnji »Lavoratore Socialista« objavlja članek, v katerem se g. Passigli, bivši ravnatelj lista »Il Lavoratore«, poslavlja od svojih tovarišev in naznanja, da je sprejel glavno uredništvo milanskega »Avantija«.

Domače vesti

V pojasnilo »duhovniku« v članku v »Edinosti« Mladini v pomislek. Pišejo nam pod tem naslovom: Pisec te notice je mislil le na to, da naj bi naša »Edinost« glede plesnih poročil in vabil postopala v tem smislu, da bi se prireditve v listu ne hvalile kot kaka posebna junaska dejanja ter se svetu sporočale kot kak poseben umotvor. Priznam, da je listu težko vreti v koš taka poročila, posebno če so v zvezi z drugimi sicer hvalevrednimi prireditvami. Če so pa taka vabila na javne ali nejavne ali celo plesne v postnem času le novice, ne pa inserati, jih pač lahko dene »ad acta.« Kdor hoče inserirati, naj pa plača.

Nasprotno pa moramo resnici na ljubo pohvaliti list, ker je že večkrat pokazal, da mu niso všeč taka poročila in vabila. Rad sprejema tudi članke, ki obojajo in grajo te razvade, ki niso nikakor v čast slovenskemu narodu. Tudi se vidi iz lista, da je vedno manj takih plesnih poročil in vabil. Morda vendar mladina sama priznava, da je to res neumno in škodljivo, ali pa molči o njih, kar je najbolj pametno. Če kaj neumnega storimo, nam je najljubše, da o tem nihče ne zve. Če bi mi vedeli zgodovino plesa, bi se ga še bolj sramovali. To navadno imajo civilizirani narodi od divjakov; ti so očete in učitelje plesa, pač malo častna šola. Neki paganski modrijan sodi tako o plesu, da plešejo ali norci ali pijanci. (Nemo enim fere saltat sobrius nisi forte insanit — pravi Cicero). Tako mislijo pagani, od katerih se imamo mi za mnogo višje. Ali smo tudi višji? Če kaj »Edinost« graja, kar je graje vredno, najsi bo v tem ali onem stanu, najsi bo v državi ali cerkvi, rečemo le: Resnica nad vse!

Cene sadju in zelenjavi. Mestni magistrat tržaški svari lastnike prodajalnj sadja in zelenjave: Vzlic temu, da so cene zelenjavi v zadnjih dnevih na trgih padle, vzdržujejo lastniki prodajalnj sadja in zelenjave slej ko prej visoke prodajne cene. Magistrat opozarja prizadete, da bo postopal proti njim z vso strogoostjo, če ne bodo svojih prodajnih cen prilagodili onim na trgih. V tem slučaju bo pristojno oblastvo nepokornim trgovcem zaprlo prodajna odprava.

jalno definitivno. — Trst, 18. junija 1921. — Mestni magistrat.

Danes vsi v Barkovlje k otroški prireditvi, ki bo v dvoranah Narodnega doma: začetek ob 5½ pop. Na sporedu je igra in rajanje, petje in prizor iz »Cicibana«. Predstava se vrši v dobrodelne namene, posebno za šolarsko knjižnico. — K obilni udeležbi ujudno vabi Učiteljski zbor.

»Senti. Citalnica« naznanja, da se bodo vpriporila v nedeljo, 26. t. m. otroška igra »Snežica«. Drugi natančneje poročilo. Odbor. V nedeljo 26. junija t. l. ob 9½ dop. se vrši občni zbor podružnice »Slov. plan. društva« v Trstu v Narodnem domu pri sv. Ivanu z naslednjim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo odbora. 3. Sprememba pravil. 4. Volitve. 5. Slučajnosti. Z ozirom na sedanjo važnost društva se prosijo cenj. člani in prijatelji društva, da se tega občnega zbora polnoštevilno udeležijo.

Občni zbor »Slov. Pravnika« in društveni izlet se bo vršil dne 3. julija v Skocijanu pri Divači. Natančni spored se objavi pravočasno.

Razgovori »Znanstvo in umetnost«. V ponedeljek, 20. t. m. se bo vršilo prvo znanstveno teozofično predavanje o premetu »Resnica, njen zmisel in zmote«. Kdor želi predavanju prisostvovati, naj se zgleda za sedež v društvenem uradu, ul. Ugo Foscolo 2, l.

Iz tržaškega življenja

Popravek. V 143. številki »Edinosti« od 18. junija t. l. smo v rubriki »Iz tržaškega življenja« pod naslovom »Ali je on začel tovarno žveč?« poročali, da je bil kot osumljen aretirani mehanik Ivan Tadina. Sedaj pa smo doznali, da je gospod Ivan Tadina izpuščen na svobodo, ker se je razodela njegova popolno nedolžnost.

Nesreča. Včeraj okoli polдне se je pripetila na Oberdanovem trgu nesreča, ki bi lahko imela težke posledice, če bi se ne bila pravočasno preprečila. G. Ljubo Kravos, stanujoč v ulici Salita di Greta št. 11, se je vračal opoldne s svojim očetom iz pisarne proti domu. Na Oberdanovem trgu je hotel vstopiti v tramvaj, ki se je že premikal proti Rojanu, toda pri tem se mu je zdrsnila roka z držala in Kravos je prišel z levo nogo pod varnostno pripravo, ki mu je povzročila 12 cm dolgo rano. Ko je videl njegov oče nesrečo, mu je prihitel na pomoč ter ga nemudoma nesel v bližnjo lekarno »Jeronitta«, odkoder je telefoniral na rešilno postajo po zdravnika. Kmalu potem je došel na lice mesta zdravnik rešilne postaje, ki je dal odpeljati Kravosa v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v IX. odelnik. Zdravniki so mnenja, da bo okrevanje Kravos v teku treh tednov, ako se ne pridruži kakne nove komplikacije.

Pod avtomobil je prišel včeraj popoldne okoli 1. ure in pol v ulici Giulia 15letni mehanik Vencencij Grgič, stanujoč v Padriški št. 57, in dobil pri tem rano na levi roki. Neki stražnik je spremljal Grgiča na rešilno postajo, kjer je dobil prvo pomoč.

Darovi za nesrečne žrtve v Istri

Nabiralna pola št. 491, L. 2880. — Kliner Viktor L. 20. — Ob priliki imendana Tončka in Tončka Mahnič, Sv. Ivan, nabrala Anica med veselo družbo L. 60. — Jelica Cvetnić nab. pola št. 89, L. 256. — Nabrano na Proseku L. 505/30. — Nabrale gospodične Golob Pini in Pavla Hočevar L. 175. — Ob priliki svatbe g. Josipa Rebulu v Brestovici nabrali svatve in brestoviski godci: Lovrence Rebula L. 20; po 5 lir: Josip Rebula, Anton Peric, Vinko Antonič, Alojzij Kocjančič, Karl Antonič, Alojzij Peric, Alojzij Antonič in Frančiška Rebula; Germek 3 L; po 2 liri Josipina Lozej in Ernest Lozej; po 1 liri: Franc Peric, Ernest Legiša in Alojzij Gulin. Lovrence Rebula dodal še L. 30; skupno L. 100.

Zadnji izkaz 54.468/80 L, skupaj 58.465/10 L.

Vesti iz Istre

Izkaz oseb, ki postanejo brez drugega (coa pieno diritto) italijanski državljani mora sestaviti županstvo občine Dekani. Zato razglasa: Ker mora tukajšnji občinski urad sestaviti izkaz onih pristojnih oseb, katere postanejo v smislu saintgermanske pogodbe s polnim pravom italijanski državljani, pozivljajo se vse one v občini Dekani pristojne osebe, ki imajo svoje bivališče izven te občine, da predložijo tukajšnjemu občinskemu uradu družinske liste, izdane od občinskega urada bivališča, in sicer najpozneje do 30. t. m. — Dekani, 16. junija 1921. — Komisar Edy Pogliato.

Iz Boljuna. Pretečeno nedeljo smo tu pokopali 78 letno Uršulo Alberti, sicer priprosto kmetsko ženo, ki pa je vzgojila marljivo, zavedne sine in hčere. Te poslednje so vse omožene v Skednju: Zerjal-Tuf-Toškan, katere so tudi svoje mater sledeč ravno tako vzgojile svoje otroke ter vcepile v njih mlado srca

PODLISTEK

V. F. B.

V malem svetu (65)

— Pah, čemu naj bi ga obžalovali! — je začel Blanušič, ki je bil dolžan Klinerju neko malenkost. — Sam je kriv, ker se je delal bogataša, ko ni nič imel... To bi znal vsakdo: igrati kavalirja na tui račun!

— Res je, govori kakor iz knjige! — je vskliknila debela Lidija in se zasmejala.

Dragan in š č nič vedel o tej stvari. Popoldne še le se je bil povrnil z nekega izleta v Samobor, a pri večerji ni Kliner prišel niti na misel nikomur.

— Kaj je znjnim, kaj se je dogodilo? — je vprašal.

— In ti še ne veš! Ves Zagreb je poln te novice, ta pa ne ve še nič! O sveta navniost! — se je čudil Blanušič, pak dodal hitro: — Natakari, dajte časopis, ne tega, onega tam!

Natakari, ki je ravno pospravljali čaše punča, je posegel po zahtevanem časopisu in ga ponudil Blanušiču. Bil je to nemški list, poznan radi svojih senzacionalnih novic, ki jih je vedno prvi doznaval in prinašal, tudi če — jih ni bilo. Blanušič je začel glasno čitati, natakarski komolce na zabuhlo oko:

»Senzacionalna aretacija. Včeraj proti večeru so na zahtevo upnikov aretirali mladega človeka, poznanege v Zagrebu kot enega najuglednejših članov naše »zlate mladine«. Ta dogodek je presenetil tem bolj, ker se je sploh

sodilo, da je mladenič jako premožen, vsaj njegov odlični način življenja je dal slutiti tako. No, finance njegove so se menda v zadnjem času poslabšale: ni mogel zadovoljiti svojim obveznostim ter so ga prijeli ravno tedaj, ko je hotel zapustiti Zagreb. Sočutje je splošno, ali, težko da bi pomagali nesrečnemu mladeniču, ki si je v svojo lahkomišelnostu pokvaril menda vsa bodočnost! Točno bomo obveščali čitatele o nadaljnjem poteku te zanimive afere.«

— Vidiš, to ti jel lme se še ne omenja danes, ali, tiče se Klinerja.

In Blanušič je hitel, da dopove Draganu vse podrobnosti dogodka, ki jih je čul.

— Pomisli, dragi moj! Pet tisoč goldinarjev dolga, a govori se, da tudi blagajna ni v redu. Vsaj videl sem danes starega Steinerja, ki je letel po Zagrebu ves zasopjen, a ta ne leti zastoj, dokler mu ni vroče! Kje je potrošil toliko denarja? Kartal ni ravno mnogo, moral je igrati na borzi. Zarochen je celo s tvojo sestro, kaj b o sedaj iz tega?

Dragan ni več poslušal brbljavega tovariša. Ta novica ga je iznenadila in zaskrbelja, ker mu je bil Kliner drag, a vedel je to, kako da ta porazi Ivanko in vse njegove. Potem pa se je vendar moral čuditi: kako da se je moglo to zgoditi, če je bil Kliner premožen, kakor je govoril. Kaj stori sedaj Ivanka? ...Kar razburil se je ob takih mislih. Razburjen je prižgjal smotko za smotko in pil eno čašo vina za drugo, dokler ni opazila tega Sofija ter ga zastavila.

Nekaj zgodovine idrijskega rudnika

Konsumni davek je bil tudi precej velik. Od vedra vina je bil 1 frank. Idrija je plačala tega davka 3100 fr. Od piv: 40 cent. ker se je le 10 veder spilo, so plačali le 4 franke. Davek na jesaš je bil višji, 80 cent. od vedra, znašal 80 frankov, zganja se je popilo 200 bokalov, à 6 fr. = 12 frankov. Pikolet je se stojičilo 100 bokalov, à 10 = 10 frankov; volov je bilo 450, à 150 = 675 fr.; telet 300, à 44 fr.; špeha 8 stotov, à 2 fr. = 160; šičev 400, à 30 = 120 fr.; koz 200, à 12 = 44 fr.; špeha 8 stotov, à 2 f = 160; sveč 200, à 6 = 12 fr.; ovs 800 mernikov, à 14 = 28 fr. Sol, tobak, loterija, smodnik, salpeter so bili državna last. Za tihotapce je bila velika kazen, 3 franke od stota soli, 75 frankov pa za stot tobaka, pozneje so zvišali kazen celo na 150 frankov.

Po hišah so iskali prepovedano blago. 29. septembra 1810. je prišla patrula h krčmarju Valentinu Mlinarju v Jelčnem vrhu št. 39. Revizor vpraša Mlinarja, ali kaj kadi in takoj mu preišeče žepce. Nekaj peres je res dobil. »Od kod imate to?« — vpraša revizor. Mli-

nar odgovori, da je liste našel na cesti in jih nobral. »Boste plačali 1 frank kazni, ker nosite prepovedano blago!« — »Kaj za to malenkost, ki je nisem pustil na cesti, da bi ne kak vol pri tem kašelj dobil, pa naj še plačam, ko sem sosedu dobro stnil. Zastavim vse premoženje, če dobite v moji hiši še kaj tobaka, plačam pa nič.« — »Bomo pa tu ostali, da se omečite!« Vojaki odlože težke puške ter jih naslonijo na kup krompirja, ki je bil v veži. A težke puške razbrskajo krompir, ki se razkotali ka daleč po veži in tedaj se prikaže cel stot tobaka, ki je bil pokrit s krompirjem. Sedaj zahteva revizor 40 frankov kazni, a Mlinar se ne uda. Pošljejo mu zato 4 vojske kot eksekucijo in za vsacega vojaka bode plačal 4 franke na dan, dokler se ne omeči in kazni ne plača. Uradnik Schrötter, ki je poznal Mlinarja še od prve okupacije, je plačal sam kazen, da je rešil kmeta.

Da bi tuji tobak spodrinili, so silili domaćine, naj sami sade tobak, ki jim bo več donal kakor žito. Toda nihče se ni hotel tega poprijeti. Izgovarjali so se, da v hribih še za živeč ne pridelajo dovolj in v tako mrzlih krajih tobak ne bode uspeval. V mestu je pa le nekaj

malih vrto in ti se potrebujejo za zelenjavo.

15. avgust je bil Napoleonov rojstni dan. Zeleni so, naj takrat govori duhovščina o cesarju, kako on varuje vero in koliko dobrot je on naklonil svojim podanikom. Vsi uradniki so prišli v paradi v cerkev, stranska vrata so se zaprla, da se je lažje vzdrževal red. Te Deum je skončal cerkveno slavnost, potem je bila ljudska veselica. Za veselico naj prispevajo uradniki, duhovščina in premožni meščani. Na večer naj se slavje zaključuje z razsvetljavo.

Leta 1811. so ustanovili ilirski polk s sedežem v Turinu. Idrijska gosposka naj pošlje 9 fantov v 3 dneh v Gorico. Rudarji so bili oproščeni. A od 15 fantov so potrdili le 2, drugi so hitro vstopili v delo pri rudniku, ostali so zbežali. Radi tega so bili v Postojni sšno hudi. Zahtevali so zapisnik vseh mladeničev v vojaških letih in zapretili kazen 500 do 1500 frankov domaći hiši, ako sin zbeži. Oni, ki bi skrival ubegle, bo leto dni zaprt in bo plačal 500 fr. Iz krstnih knjig so lahko izpizali vse fante, vendar so nekateri pobegnili.

Ljubezen do svojega naroda. Boljinski zbor je pri tej priliki po dolgem odmoru — vsled vojne — pokazal, da ima še dovolj dobrih glasov. Zapel je dokaj ubrano in z občutkom tri nagrobnice. Le žal, da imamo samo ob takih žalostnih slučajih priliko slišati svoj čas tako znameniti zbor. Od nagrade, ki jo je zbor dobil za petje, je odstopil 25 lir za nesrečne žrtve v Istri! Take matere, kakoršna je bila pok. Uršula Alberti, bo narod vedno blagoslavljala in držal v hvaležnem spominu.

Vesti iz Notranjske

Vipava. Vipavski davčni okraj obsega 23 davčnih občin, a je že okrog 2 leti brez zemljemerskega urada. Koliko sprememb je ta čas nastalo, se ne da prav lahko dognati, a lahko se reče, da več kot ves čas med vojno. — Sedaj pa pomislite kake zmešnjave bodo nastale vsled teh sprememb pri vplačevanju zemljiškega davka. Koliko parcel se je že drugič ali tretjič prodalo, a davek je vedno še na prvotnega gospodarja prepisan; koliko posestev je bilo razprodanih na drobno po posameznih parcelah; pripetilo se je, da se je eno posestvo razprodalo 20 do 30 krat. Zemljiški davek je pa navadno predpisan na dotičnega gospodarja, kateri je kupil hišo in sicer celi znesek, on pa naj išče povračilo pri posameznih kupcih, od katerih prebiva eden tukaj drugi pa drugje. Koliko sitnosti ima stem in koliko časa porabi, to bodo občutili vsi tisti, ki bodo stem naravnost prizadeti. Končno se pa tudi težko ugotovi natanko, koliko naj plača eden ali drugi od posamezne parcele, ker v davčnem uradu navadno nimajo časa pojasnjevati in preračunjevati, koliko se plača od ene ali druge parcele. Radi tega se obračamo na vsa županstva spadajoča v davčni okraj Vipava, naj zahtevajo, da dobi Vipava, prej ko je mogoče, zemljemerski urad, obračamo se tudi na našega poslanca, da bi on to zadevo resno premislil in nam po svojih močeh pomagal; posebno povdarjamo, da mora uradnik biti več slovenskega jezika, da ne bo treba strankam, katere bodo imele z njim opravila se posluževati tolmača v svoji hiši. Prosimo še enkrat nujno, da se ta zadeva resno vpoštevaja; ako bomo še nekaj časa brez zemljemerskega urada, se niti vrak ne bo spoznal, kaj je prav in kaj ni prav. Priobčil sem te vrstice z namenom pomagati našim kmetom, da ne bodo imeli sitnosti in brezpotrebni potov, ko bodo treba davek plačevati; letos tudi če pride, slovenski uradnik ne bo mogel vsega urediti, ker ga čaka ogromno delo, a če ne bo letos vreden, imeli bomo upanje, da bo vsaj drugo leto drugače. Birma se je vršila od dne 5. do 13. junija po teh-le vipavskih krajih: V Vipavi, Vrhopolju, Št. Vidu, Lozicah, Podragi, Gočah, Budanjah, Colu in Podkrajju.

Vesti iz Goriške

Posebna senzacijo je vzbudila v Gorici vest, da so vlovili one tatove, ki so okradli cerkev sv. Antona. Ljudstvo je bilo nad tem dejanjem silno ogorčeno, od ust do ust se je pletlo vse polno variant, da človek ni vedel, kaj naj verjame. Dejali so celo, da je v celo stvar zapletenih 15 oseb, drugi, da samo dve gospodini in štirje moški. Resnično je bilo drugo. Ko so povedali, da so aretirali finančni stražniki te ljudi in jih imajo v svojem uradu na Solkanški cesti ter jih bodo peljali ob 6. uri zvečer v zapore, se je ta vest z veliko naglico razširila posebno po okolici Korna in ulice sv. Antona in lahko rečemo, da še ni noben dogodek privabil na ulice toliko ljudi, kot ravno to pričakovanje. Na Korno je kar mrgolelo ljudstva, vsak je drug drugega izpraševal, a nihče ni vedel nič natančnega. Mnogo ljudi je bilo še čez deveto uro zvečer pred finančno postajo na Solkanški cesti. Ta večer jih niso peljali, pravijo, da so se bali, da bi jih bili ljudje napadli, kar sprito ogorčenega razpoloženja ni bilo neverjetno. Peljali so jih v sredo jutraj, ko ni bilo nikjer ljudi. Kot trdijo, so to res oni, ki so v drugi okradli cerkev. Dobili so jih, ko so hoteli stvar odpeljati. Storitci niso domačini, ampak vsi regnikoli, eden je iz Milana. Menda so stanovali v ulici za gradom, če ne gre tu za drugo družbo, in so dobili pri njih za 35.000 lir vrednosti ukradenega blaga. Torej tatinska in roparska družba v velikem slogu. Zopet vlom v cerkev. Iz Pliskovice nam pišejo, da se je v noči med 6. in 7. junijem izvršil v ondoto cerkev vlom. Tat je prišel skozi glavna vrata v cerkev, a poprej je skušal priti v zakristijo. Ukradel je Materi božji zlate uhanne, in vsakdanji medeni kelih ter par korporalov in nekaj prtičev v zakristiji. Odprl je tudi tabernakelj, a ni nič, niti oskrunil niti vzal. O tatu ni sledu. — Vlemlji v cerkve se množijo. Zadnje čase Podmelec, Gorica, zdaj Pliskovica. Gotovo je tu družba, ki vrši vlom kar na veliko. Nujno bi bilo, da bi prišli tem bogoskruncem, ki jim ni marj nič, na sled. Življenja se je naveličal neki Janez Kropelj iz Propretne pri Tolminu. Pred kratkim časom mu je bila zgorela hiša, zato se ga je lotila melanholija; vzal je britev in se je hotel prerezati vrat. Svojeje dela pa ni izvršil popolnoma, začel je klicati na pomoč, ljudje so prišli in so ga prenesli v bolnišnico. Dasi je precej težko ranjen, ni izključeno, da bo vendarle ozdravel. Ponesrečil se je neki Franc Karnjel iz Ločnika, ki ga je vrgel kamion s kolesom vred na tla. Ponesrečenec si je zdrobil nosno kost in se je tudi drugače precej močno poškodoval. Padec. Zidar Peter Terragotti, 28 let star, je padel v Tolminu pri zidanju 4 metre globoko in se notranje poškodoval. Tovariši so ga spravili v bolnišnico. Predilnica v Ajdovščini, ki je imela zaposlenih do 600 delavcev, zdaj že tretji teden popolnoma stoji, ljudje so brez zaslužka in brez kruha. Tu naj pokaže vlada svojo zmoglost in svojo skrb za ljudstvo, ne da pritiska vedno in povsod radi zastav in drugih neumnosti. Kaj briga ljudstvo navdušenje, če pa nima kruha. Hude ženske. Dve ženski v ulici della Carità (Usmiljenja) sta se spoprijeli tako neusmiljeno iz neznanega vzroka, da je ena drugo naklestila tako močno, da je morala iti v bolnišnico. Pač lep slučaj! Pretrep v gostilni. V neki gostilni na Solkanški cesti je prišlo pred par dnevi med pivci do ostre debate. In ker je hotel imeti vsakteri prav, je podprl svoje dokaze tudi s pestmi in nazadnje še z drugimi predmeti, kar je imelo za neprijetno posledico, da je bil ranjen neki 23 letni Zorla, ki se zdaj zdravi v bolnišnici. Mestno kopalnice v Gorici je zopet odprto cel dan čez polje do jeseni. Zdjaj je nekoliko popravljeno. Čas je že bil, da se je izročilo kopalnice svojemu namenu, pričakovali smo to že zdavna.

Vladimir Gržina

trgovec in posestnik
Francka Stepič
poročena 11. junija 1921
Sv. Peter na Krasu Ljubljana 485

MALI OGLASI

se računajo po 20 stotink beseda. — Najmanjša pristojbina L 2.—, Debele črke 40 stotink beseda. — Najmanjša pristojbina L 4.—, Kdor išče službo, plača polovično ceno.

GOSPODIČNA-Slovenka z dobrim spričevalom osemrazredne ljud. šole, išče službe v kakem uradu; vstopi tudi v trgovino. Naslov pove upravništvo. 1021

DEKA za trgovino jestvin iščem. Via Giuliana 25, trgovina. 1026

OKLIC. Išče se v neki zapuščinski zadevi naslov Antona Grašič, ki je bil leta 1894 železničar v St. Veit a/d. Glan na Koroskem. Za posredovanje njegovega naslova plača 30 lir dr. Ivo Benkovič, odvetnik v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6. 1014

HISA s 4 prostori, hlevom, kletjo 180 sežnjev zemljišča, prosta se proda za L 28.000 in tudi druge hiše. Via S. Cilliano št. 541 vrata 10. 1022

SLUŽBO kakoršnobodi, najrajši kot čuvaj, iščem. Govorim slovensko, italijansko in nemško. Imam dobra spričevala. Naslov pove upravništvo. 1023

SOBA s hrano se išče v Divači. Ponudbe v torek v hotelu pri postaji. 1024

DVE KRAVI na prodaj v Škorklji, Vetta 860, stara cesta, Rakinovec. 1025

KOVAŠKI MEH, okrogel, dvojen, malo rabljen, prejšnja cena L 2200.— se proda za L 1300.—, Via Giulia 15, prtiličje, desno. 1027

KUHARICA, sposobna tudi za vsako drugo delo, išče službe. Via Udine 12, polunadstr., levo. 1029

ABSOLVENT trg. tečaja, zmožen slovenskega, nemškega in deloma italijanskega jezika, želi vstopiti kot praktikant v kako podjetje v mestu ali na deželi. Ponudbe pod »Mladenič« na upravništvo. 1030

PRODAJALKA za tobakarno se išče. Ponudbe pod »Mesto« na upravništvo. 1036

PRIPOROČA se cenj. odjemalcem na deželi stara trgovina in zaloga kolonialnega blaga ter jestvin I. Wiegela & Co. prej Matija Milonig, via Ghega 10. Zmerne cene in solidna postrežba! 1028

MLADI prašički, 7 tednov stari, dobre pasme, se prodajo pri Sv. Mariji Magd. Zgor. Via Campanelle št. 546. 1033

SLUŽBO kakršnokoli iščem, najraje kot čuvaj ali vratar. Govorim slovensko, srbo-hrvatsko, italijansko in nekoliko nemško ter razpolagam z dobrimi spričevali. Naslov pri upravništvu. 1034

IŠČEM prazno stanovanje, kupim tudi hišico. Ponudbe pod šifro »Jugoslovanska družina« na upravništvo. 1035

SLUŽKINJA za dve osebi se išče. Ulica Coroneo 13, vrata 9. 1031

POPOLNA soba in Chiffonier se ugodno prod. Gatter 10, vrata 6. 1032

DECIMALNA tehtnica in lahek štirikolesen voz, prodam. Via Cesare Battisti št. 26, vratarica; v nedeljo od 9—12 in druge dneve od 4—7. popoldne. 1037

URADNICA z lepo pisavo, hitra računarica, prejema vsakršno delo na dom. Ponudbe: »Nekoliko ur na dan.« 1001

PRODA SE »Vollgatersäge« od 650 mm. Pojasnila v via del Ronco št. 2. 999

V GORICI, via Gaspare Gozzi št. 10 se prodaja lepa nova vila. Poizvedbe pri Mašera, Corso Verdi 28, Gorica. 996

LEKARNA v SEZANI ima zopet v zalogi preiskušeno sredstvo proti infecijskemu katarju v spolovinah goveje živine, kateri ovira oploditev krav. 955

POSTELJA se odda poštenemu mladeniču. Via Istituto 18, 3. 1015

V ZAVLJAH se prodaja hiša s 5 prostori, hlevom, obdelanim zemljiščem ki meri 6700 m², za L 36.000. Hiša v Škorklji, 6 stanovanj (po 2 sobi in kuhinja) eno stanovanje prazno, 300 klastrov obdelanega zemljišča za saldo ceno L 20.000. Kremser, Via Carducci 28, telefon 6-60. 1019

POROČNA SOBA se prodaja za L 2000.— kakor tudi posamezni kosi: postelje, vzmeti in žimnice. Campo Belvedere 1. Semolič. 1020

FOTOGRAF ANTON JERKIC, TRST, ulica Roma (poštna ulica) 24, Gorica, Corso Verdi (vrtna ulica) št. 36 priporoča se svojim sorojakom. (35

KROJAČNICA Avgust Stular, ul. S. Francesco D'Assisi št. 34, III. nad. je edina dobroznana krojačnica v Trstu. 23

NAZNAJAM slavnemu občinstvu, da sem poleg delavnice odprla tudi salon za izgotovljene ženske obleke in letne plašče ter raznovrstne obleke. Priporočam za obilen obisk. A. Mermolja Rieger, ulica Commerciale 3. 586

ZGANJE na drobno in debelo, posebno pristen silivovec, dobite v žganjarni, ulica Trento 18. Fran Szollik, lastnik. 33

ZGANJARNO v ulici Media št. 22, kjer se dobi vsakovrstno pristno žganje in razni likerji po zmeraj cenah, priporoča lastnica Marija Szollik. 35

KUHINJSKO in sobno pohištvo prodaja mizar Via Torquato Tasso, vogal Via Udine 28. Izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela in poprave. 35

PRIPOROČA se dobroznana brivnica Josip Jerman, Trst, ul. XXX. Ottobre 14. (37

POZORI! Srebrne krone in zlato po najvišjih cenah plačuje edini grosist Belli Vita, Via Madonnina 10, I. 740

Hranilnica in posojilnica na SPODNJIH SKOFIJAH

vabi vse svoje člane na redni občni zbor

ki se bo vršil dne 29. junija 1921. ob 9. uri oziroma 9. in pol v konsumnem duštvu na Spodnjih Skofijah.

- DNEVNI RED:
- 1) Poročilo načelstva;
 - 2) poročilo nadzorništva;
 - 3) od britev računov za leto 1920;
 - 4) revizijska poročila in ukrepi glede istih;
 - 5) volitev načelništva;
 - 6) volitev nadzorništva;
 - 7) slučajnosti.
- SKOFIJE, 15. junija 1921. ODBOR. (479)

Kdor želi imeti krasno sliko po nizki ceni, naj se obrne samo na Fotografični zavod DAGUERRE Corso Vittorio Emanuele št. 39 -- Razglednice od 10 lir naprej --

Krasno posestvo

obs oječe iz VILE s 3 sobami, hlevom, kletjo in prostorom za stiskanje sadja itd. 1/2 ure oddaljeno od Celja, v krasni legi, zraven 8 oralov travnikov, gozda, njiv, sadnega vrta in vinograda itd. se takoj proda za L 40.000. Pojasnila daje Aloiz Fabjan, Celje, Cankarjeva ul. 4, Slovenija. 874

Obrtno in konsumno društvo SV. IVAN št. 910 vabi na

redni občni zbor

ki se bo vršil dne 29. junija 1921. ob 18. uri v lastnih prostorih.

- DNEVNI RED:
- 1) poročilo tajnika in odobritev letnega računa za leto 1920;
 - 2) poročilo načelništva in nadzorništva;
 - 3) volitev nadzorništva;
 - 4) slučajnosti. (486) ODBOR.

Hranilnica in posojilnica v Vipavi registrovana zadruga z neomejeno zavezo vabi na

redni občni zbor

ki se bo vršil v nedeljo, dne 3. julija 1921, točno ob 3. uri popoldne v zadrugi pisarni.

- DNEVNI RED:
1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
 2. Poročilo načelništva in nadzorništva.
 3. Odobrenje računskih zaključkov za l. 1919 in 1919.
 4. Volitev načelništva in nadzorništva.
 5. Slučajnosti.

NB. Ako bi bil sklicani občni zbor ob navedeni uri nesklepen, vrši se drugi občni zbor pol ure pozneje na istem mestu in z istim dnevnim redom, ki bo sklepal pravomočno ne glede na število navzočih članov.

NAČELNIŠTVO.

Popolnoma opremljen hotel „Triglav“

na Jesenicah (Slovenija), na najboljšem križišču železnic, v neposredni bližini koldvora in velikih tovarn, skoraj nov s 16 stanovanjskimi prostori, posebnimi lokali za gostilno in kavarno, kuhinjo, 2 veliki obkani kleti, zelenjadni in senčnat vrt, z upeljanim vodovodom in elektriko se z vso opravo najboljšemu ponudniku takoj proda. Hotel bi bil pripraven tudi za kako večje trgovsko podjetje posebno za vinsko trgovino. Izvrsten je tudi tujski promet. — Nadaljna pojasnila s sliko daje M. Žigon, Škofjaloka (Slovenija)

Kmetijsko društvo v Vipavi reg. zadruga z om. zavezo vabi na

redni občni zbor

ki se bo vršil v nedeljo, dne 3. julija 1921, točno ob 4. uri popoldne v zadrugi pisarni.

- DNEVNI RED:
1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
 2. Poročilo načelništva in nadzorništva.
 3. Odobrenje rač. zaključkov za leto 1919 in 1920.
 4. Volitev načelništva in nadzorništva.
 5. Slučajnosti.

NB. Ako bi bil sklicani občni zbor ob navedeni uri nesklepen, vrši se pol ure pozneje drugi občni zbor na istem mestu in z istim dnevnim redom, ter bo sklepal pravomočno brez ozira na število navzočih članov.

NAČELNIŠTVO.

Omot oblačil

po resnično nizki ceni si nabavi lahko vsakdo pri tvrdki

GIUSEPPE STRUCHEL

Via Mazzini (vogal S. Caterina)

L 74.50

OMOT A)

- m 3.20 volnenega blaga za moško obleko
- m 3.— finega zefira za srajco
- 1 ovratnica na izbero
- 2 robca
- 2 para nogavic

L 74.50

OMOT B)

- m 3.20 najfinejšega volnenega blaga z vsemi podvilkami
- m 1.30 črnega satina 130 cm
- m 1.75 Ghinas
- m 1.— kanepine
- m 1.— močne podvlake
- m 1.40 podvlake za žepe

Blago I. vrste L 74.50 Blago I. vrste

VILLA TEREZINA broj 84

Na prodaj je graščina

na Dolenjskem ob železnici v lepem trgu. Njiv, travnikov in gozdov je 8 oral v. — Poizve se natančneje v »Dobrodelni pisarni« 483 Ljubljana, Poljanski nasip 10.

40 Via Mazzini 40

(Vogal Via S. Lazzaro)

Neverjetno!

Samo za nekaj dni

- Vila v vrhu travah, visok 65 cm po L 2.40 m
- Bombaževina, močna, 80 cm po . . . L 2.80 m
- Moška obleka, 3.20 m blaga, za . . L 28.50 m
- Moške nogavice po . . . L 2.—
- Brisalke od L 2.20 naprej

TVRDKA

F.lli Gentilli & Krizmančič

Najdeno truplo Pretelko nedeljo so našli v Soči blizu pevskega mosta moško truplo, ki je bilo že precej spremenjeno, da ga je bilo težko spoznati. Končno so doznali, da je to truplo nekoga 18 letnega mladeniča, dnmarija, doma blizu Vidma, ki je stanoval v Gorici v ulici Formica in manjkal že 40 dni.

Tatovi so okradli mehanika Rizzanija na Emanuelovem tekališču za vrednost 1000 lir. O tatovih ni sledu.

Nevarna igra. Počobni slučaj, da se otroci igrajo z granatami, ki se potem razpočijo, se zopet in zopet ponavljajo. To pot sta naredila tako neumnost 15 letni Peter Pisk in 10 letni Miroslav Kumar iz Ravni pri Batah. Bila sta ranjena na rokah in na glavi. Prenesli so ju v bolnišnico usmiljenih bratov. Isto se je zgodilo nekemu Jakinu iz Cerova, ki je tudi ranjen na nogah.

Sebrolje. Tu smo oživel v nedeljo dne 12. t. m. naše staro, že l. 1884. ustanovljeno »Kmetško bralno društvo«, ki nam bo zopet mnogo koristilo na polju izobrazbe. Članov je priključilo mnogo. Pravila so bila spremenjena. Ustanovilo se je tudi pevski in dramski krožek.

Gospodarstvo

Mesečni semenj v Sežani. Na tukajšnji mesečni semenj 13. junija t. l. je bilo prignanih 525 konj, 650 goved, 300 prašičev in 37 kosov drobnice. Tudi udeležba s strani trgovcev in kramarjev je bila zelo velika. Cene živini so na splošno občutno padle. Pogrešali so se običajni glavni kupci, vsled tega je bila tudi kupčija manj živahna kakor prejšnji mesec.

Zupanstvo Sežana.

Pridobivanje premoža v Trboveljskem premožekopu. V Trbovliah se je pridobilo v preteklem letu 485.000 ton, v Hrastniku 167.000 ton, v Zagorju 173.000 ton. Za lastno porabo se je porabilo v preteklem letu samo 11 odstotkov nasproti 13 odstotkom v letu 1919. Proizvodnja je padla nasproti proizvodnji v letu 1913. za 27 odstotkov.

Novo bančne filijale v Jugoslaviji. Dunajska banka »Wiener Bankverein« bo v najkrajšem času ustanovila podružnico v Sisku. Trgovalna banka, d. d. v Zagrebu, je odprla podružnico v Sarajevu. Mariborska eskomptna banka je ustanovila eksposituro v Gornji Radgoni. Prva hrvatska štedionica v Zagrebu je otvorila filijalko v Celju. Hrvatska centralna štedionica na Reki je ustanovila podružnico na Sušaku. Prva srbska poljedelska banka v Beogradu je otvorila podružnico v Sarajevu.

Jugoslovenska industrija stekla. V Jugoslaviji obstajajo tovarne stekla v Paracinu, Daruvanju, Hrastniku, Straži pri Rogatcu in v Zagorju. Šipe izdelujeta sedaj vzpostavljeni tovarni v Paracinu in Daruvanju, stekleničice za olje, kemikalije in lekarnarsko rabo se izdelujejo v Hrastniku. Tovarna v Straži bo v najkrajšem času začela izdelovati steklenice za pivo, vino in mineralno vodo. Dočim je domača potreba navadnega stekla in steklenih izdelkov kakor tudi steklenic za zdravila krita, je domača potreba litega, brušenega in barvanega stekla, steklenic za pivo, vino in mineralno vodo, žarnic in šip večja kot jo more kriti domača proizvodnja.

Premožniki v Pečuhu. Reparacijska komisija je sklenila, da ima država Srbov, Hrvatov in Slovencev pravico, po ratifikaciji mirovne pogodbe iztirjevati od celokupnega pridobitka iz premožnikov v Pečuhu prve dve leti 54 odstotkov, naslednjih deset let pa 32 odstotkov.

Boj za večino v sarajevski delniški družbi pivovar. Delnice sarajevskih pivovar so od začetka aprila t. l. poskočile na dunajski borski od 5400 na 11.000 kron. Tečaj teh delnic se je torej podvojil. Vzrok temu je boj za večino med skupino jugoslovenskih finančnikov in dunajsko družbo »Wiener Bankverein«. V tem boju bodo zmagali brzkone Jugoslovenci in izvojevali večino v delnicah.

Vesled padanja cen žvepla ob času, ko se najpogosteje rabi, se članom Tržaške kmetijske družbe, ki so plačali letošnji članarino in kupili tedaj žveplo, vrne, kar so plačali več kot po 1.20 liro kg, in sicer še do konca t. m.

ŽIVNOSTENSKA BANKA
PODRUŽNICA V TRSTU
Ulica Roma vogal ul. Mazzini. — Lastna palača.
Delniška glavica in rezervni sklad K. C. št. 225.000,000
Izvršuje kulturno vse bančne in menjalnične transakcije.
Uradne ure od 9-13

POZOR! POZOR!
Radi preselitve

se prodaja v Ljubljani krasna, moderno zidana VILA z vsem komfortom, centralno kurjavo. — Istopako priznana VILA s krasno lego na Gorenjskem — V jako prometnem kraju na Kranjskem popolnoma nova, davkov prosta trinaestletna hiša, ki ne podlega stanovanjski uredbi. V pritličju velik trgovski lokal in velika skladišča, v I. in III. nadstropju pa krasna moderna stanovanja. Resnim reflektantom fotografije in načrti na razpolago. Vprašanja pod šifro »VILA in HISA« na Aloma Company d. z. o. z., Ljubljana (Jugoslavija).

Gospodarsko društvo v Šklednju
vknjižena zadruga z neomejeno zavezo, ustanovljena leta 1880.
vabi na

redni letni občni zbor

ki se bo vršil v nedeljo, dne 3. julija 1921., točno ob 9 uri predpoldne v društvenih prostorih.

DNEVNI RED:

- 1) Pozdrav predsednika;
- 2) poročilo tajnika in odobritev letnega računa za leti 1919 in 1920;
- 3) poročilo blagajnika;
- 4) razni nasveti in predlogi.

V slučaju nezadostnega števila članov se bo rešeni občni zbor vršil v nedeljo, dne 10. julija 1921. ob isti uri ob vsakem številu navzočih članov.

Z ozirom na zelo veliko važnost tega občnega zbora, se najviljudneje po oboji vsi člani, da se istega gotovo v polnem številu vdeče.

(481) ODBOR.

A. De Masi & G. Sferza
Mavricija Wackvitza naslednik
Trst, ul. Torre bianca 32. Telefon 29-83

Velika izbira majoličnih in železnih peči, ekonomskih ognjišč in štedilnikov. — Izbira majoličnih plošč za kuhinje, kopeli in closet

Velika zaloga plošč iz litega (tirolskega ali navadnega) železa in peči za ognjišča.

Zaloga cementa, cementnih plošč, peči, raznjev, vratc iz litega železa vsake velikosti

ALOJZIJ POVH
Trst, telefon šte. 3-29
Piazza Garibaldi 3 (prej Barriera)

Največjo izbero daril za birno dobiš samo v trgovini Piazza Garibaldi št. 3, (prej Barriera)

VELIK SEMENJ
za konje, govejo živino, prašiče in kramarsko blago
se vrši v Divači
dne 26. vsakega meseca.

Tvrška ALARICO LANTSCHNER
Lastnik UGO de VISINTINI
Trst Via Roma 28 (blizu Poste Telefon 198)

Delavnica za popraviljanje koles. Zaloga mot. koles in potreščin. — Pnevmatiki za kolesa, 31 motorna kolesa in avtomobile.

— Zastopstvo koles »STUCCHI« —

Velika zaloga in tovarna pohištva
A. JUG — Trst
Tovarna ulica sv. Martiri šte. 21
Zaloga ul. sv. Lucija 5 in ul. dei Fabbri 10

Velika zaloga spalnih in jedilnih sob, kuhinjskega pohištva kakor tudi drugih predmetov.
Delo solidno. Cene zmerne.

Velika partija
belega in črnega vina
se prodaja po konkurenčnih cenah
NA OPČINAH.
Gostilničarji je lahko pokusijo v Kettejevih kleti.
NB. Najmanjša količina od 56 litrov
po L 1.30 liter.

KOŽE USNJE
ter vsi v čevljarstvo obrt spadajoči predmeti
ulica Udine št. 49
(prej Belvedere)
Priporoča se
F. CINK

Izvoz živil iz Jugoslavije
kakor koruze, fižola, moke, sliv, krompirja in drugih deželnih pridelkov dobavljajo le vagonске pošiljatelj najceneje tvrdka

Paternost & Remir, Ljubljana, Jugoslavija
Naslov za brzojavke PAREM Ljubljana.

10% popusta
Čevljarnica FORCESSIN, Trst, Via G. Caprin 5 (sv. Jakob)
Najboljši nakupovalni izvor **OBUVALA** za gospe, gospode in otroke
Se priporoča cenjenemu občinstvu z zajemnim blagom, ki je neprekosljive trpežnosti.
Stara in poznana tržaška tvrdka!

ORTOPEDIČNI LABORATORIJ
ODONE VIANELLO
Via Coroneo št. 13, I. n. — Trst — Via Coroneo št. 13, I. n.

Izdelovanje in prodaja kilnih pasov, Trebušni podpasi, moderci, vzravnalni aparati, nogavice za k. čne žile itd. itd.

Sanitetne, kirurške in higijenične potreščine.
Sprejemajo se pošiljate na deželo in v Jugoslavijo

Omot oblačil ÖHLER

je imel velikanski uspeh.

Nadaljujemo prodajo kakor sledi:

- 1) Obleka (m 3.20 volnenega blaga, 140 cm.)
- 2) Klobuk fine vrste, slammik ali druge potreščine na izbero.
- 3) m 3.50 inea zefira za srajco in ovratnik.
- 4) Svilena ovratnica (moderne risbe.)
- 5) Par nogavic v vseh barvah.
- 6) Dva robca I. vrste.
- 7) Omotu pridenemo zavitek, ki vsebuje 3 predmete, ki bodo dobrodošli vsakemu moškemu.

EDINA CENA LIR 90.-

Vsi predmeti na prosto izbero so razpostavljeni v naših oknih. Resnost naših ponudb in točna postrežba sta vsem dobroznana.

Točna pošiljatev na deželo.

ÖHLER Corso Vitt. Em. III. TRST št. 16

VELIKO SKLADIŠČE KLOBUKOV
dežnikov, belih in plisanih, žepnih robcev, možkih nogavic itd.
K. CVENKEL, Trst, Corso V. E. III. šte. 24

Mizarsko delavnico
i riporoča slav. občinstvu (963)
Turk Dominik, Rocol šte. 575, telefon 936.

!! ZNIŽANA CENA !!
Brinjevec 50° močan
po Lir 7.50 liter.
Pri naročitih nad 50 litrov dam sod **BREZPLAČNO.**
C. Vecchiet - Alcolea
Trst — Via Donizetti št. 3 — Trst

Prodase velika hiša

s štirimi pročelji, primerna za tovarno ali industrijsko podjetje, oddaljena 10 minut od kolodvora mesta Celje. — Poleg poslopja stavbeni prostori, vrli in travniki. — Slike poslopja so v upravnistvu »Edinosti«. — Pisma je nasloviti na Podružnico »Jugosla-vije« Celje pod šifro Slovenija.

„Adria“ čevlji

„Čevljarska zadruga“ v Mirnu pri Gorici.
Edino domače podjetje te stroke
izdeluje in ima v zalogi vedno 98 raznih vrst čevljev vseh velikosti in za vsak stan.

Čevlji našega izdelka so delani lično in trpežno, ter se za izdelavo rabi samo prvovrstno, lično in trajno usnje. Kaka druga primes je izključena.

Pazite na varstveno znamko, ki je vtisnjena na podplatu ali na platlu.

Ako čevlji nimajo znamke, niso naš izdelek

varstvena znamka

Čevlji našega izdelka se lahko naroče naravnost iz tovarne v Mirnu pri Gorici ali kupijo v naših prodajalnah: v Trstu, Via Reitorii št. 1 blizu magistrata. V Gorici Corso Verdi 32, v hiši Centralne posojilnice.

Zahtevajte čevlje »ADRIA« pri vseh trgovcih. Trgovci so dolžni prodajati naše izdelke po od zadruga določen cen, pomnuzeni za poštnino. Na zahtevo kupca morajo trgovci pokazati originalni, tiskani cenik »Čevljarske zadruge«.

V krajih, kjer trgovci ne držijo čevljev našega izdelka, se lahko zastopniki v svrhu naročnja za privatne stranke. Zastopniki dobe za svoje delo primerno odškodnino.

Zadruga je izdala, nov bogato ilustriran cenik, katerega pošlje na zahtevo brezplačno.

Vsi dopisi in naročila naj se pošljejo na nas'ov:
„Čevljarska zadruga“ v Mirnu pri Gorici.